

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr B. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Boets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr G. Meima, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr E. Visser, Arnhem; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes

Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f1.50 per jaar.

Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur: DUITSCHE KAMPWEG, WOLFHEZE.

INHOUD. Uit de Schrift: Kussingen der wereld (Spr. 27:6). — Kerkelijk Leven: Binnen de veertig jaren. Prof. Dr M. van Rhijn. Gebrekkige kerkelijke rechtspraak: De arme fantaat. — Geestelijke adviezen: De botsingen van den H. Doop. — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerknieuwe.

UIT DE SCHRIFT.

Kussingen der wereld.

De wonden des liefhebbers zijn getrouw, maar de kussingen des haters zijn al te bitter. Spraken 27:6.

Is het u verdrietig, o mijn ziel, wanneer gij het dag aan dag moet voelen, dat gij behoort tot de sekte, die overal wordt tegengesproken? Kan de spot van de wereld u bij wijlen zó schuchter maken, dat gij bijna niet rondom u durft zien, veel meer te vrezen zijn de wereldsche liefkussingen.

De Sprekendichter getuigt uit ervaring: de kussingen des haters zijn al te bitter.

Wat kan de wereld lief voor u zijn!

Hoe teeder kan zij u omhelzen!

Hoe verstaat zij de kunst van vleien tot in de perfectie!

O, zoo fluistert zij u in het oor, als alle Christenen waren als gij, dan zou het christendom niet zoo veel tegenstand ontmoeten, dan zouden de Heere-heere-roepers niet zulk een afkeer opwekken, dan zouden de vromen niet allen voor Farizeërs worden uitgekregen.

Gij hebt volgens haar misschien niets van dat bekrompene, dat andere geloovigen kenmerkt. Gij zijt ruim van hart en ruim van blik. Gij legt niet op alle slakjes zout. Gij speelt niet den vromen Jozef, die zoo spoedig vraagt: zou ik zulk een groot kwaad doen en zondigen tegen God.

Of gij zijt te ontwikkeld, dan dat gij op het kompas van het blind geloof zoudt willen varen. Gij zijt een veel te hoogstaande persoonlijkheid, dan dat gij met die vooroordeelen der kleine luyden zoudt instemmen. Gij zijt te edel van karakter, dan dat gij allen, die over God niet precies denken als gij, zoudt veroordeelen.

Of gij houdt van recht door zee. Gij onderscheidt u gunstig van die teemerge lijnen, die altijd een tekst bij de hand hebben en die men niet vertrouwen kan. Gij spreekt niet in bijbelsche, maar in gewone menselijke taal. Met u valt op te schieten.

O mijn ziel, zoo gij ook eenige achting bij de wereld hebt verworven, dank er uw God voor. Dan is Hij het, Die u in dit opzicht den jongeling Jezus gelijkvormig maakt, zoodat gij genade vindt bij de menschen.

Maar wanneer de wereld, die tegenover uw Heiland vijandig staat, die uw God haat, u naar zich trekt, u aan het hart wil drukken, u paait en laat, pas dan op.

Laat dat nooit toe.

Zij wil een wig drüven tussehen uw Liefste en u, tussehen uw broederen en u.

Uw Jezus deugt niet, maar gij wel.

Uw broederen zijn antipathiek, maar gij zijt sympathiek.

De kus, welken de wereld u wil geven is een Judaskus.

Weer dien in heilige verantwoordiging af.

Spreek: wanneer gij mijn Koning niet wilt beënnen, dan wil ook ik door u niet bemind worden. Want alleen de vrienden van mijn Heere zijn mijn vrienden.

En: wanneer gij mijn broederen in uw gedachten en met uw woorden wilt mishandelen, dan wil ik door u niet geprozen worden; ik verkies liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan uw liefkussingen te ontvangen, welke toch niet anders zijn dan genietingen der zonde.

O, ziel, wat ik u smeek, laat u niet bedwelmen door de kussingen der wereld.

Volg den raad van den Sprekendichter.

Bid ze af.

Nooit was Satan zoo lief voor Christus als in de woestijn.

Nooit vleit de wereld u met zulk een fluweelen steen, als wanneer zij hoopt u voor zich te winnen.

Wanneer de wereld de lippen opent om u te kussen, is voor u geslagen het uur der allergevaarlijkste verzoeking.

Bid, bid, bid, tot de verzoeking voorbij is.

Uw Heiland bidt ook voor u, opdat uw geloof niet ophoude.

Beter dan de kussingen des haters, zijn de wonden des liefhebbers.

Vooral de wonden, die de Liefhebber u slant. Die wonden zijn het teken der gemeenschap met Christus' wonden.

Die wonden worden veroorzaakt door het kruis, dat gij uw Jezus nadraagt.

—HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Binnen de veertig jaren.

Het is op zichzelf een weemoedige gedachte, dat nog geen veertig jaren na de meensmeling der vroegere twee Gereformeerde kerkengroepen wegens afwijking van de belijdenis een schisma ontstond.

Wie geheel in het tegenwoordige leeft, meent allicht, dat dit enkel een symptoom van dezen tijd is.

Inmers onze tijd kenmerkt zich meer door geestelijke losheid dan door principiële vastheid.

Anderen, buiten onze kerken, gaan in hun oordeel nog verder en zien in de scheur, welke in een deel van onze kerken openbaar werd, een aanwijzing, dat de Scheiding en de Dofantie, gelijk ze zich het liefst uitdrukken, niet op soliede basis staan.

Maar wie over wat ruimer horizon beschikt, vat naast het droeve verschijnsel, dat de dwaling reeds zoo spoedig oprees, ook momenten in het oog, welke hem tot dank aan den Heere stemmen.

Zelfs de termijn, waarbinnen de dwaling insloep, mag niet uitsluitend klachten ontlokken.

Nog geen veertig jaren!

Het schijnt een korte tijd!

Het is dat ook!

Maar toch, wanneer wij letten op andere perioden in de kerkgeschiedenis, dan voelen we ons bevoorrecht.

Na den Pinksterdag duurde het geen dertig jaren zelfs of dwaling verhoef zich.

In de brieven van Paulus is er reeds sprake van ingeslopen valsche broederen, van zulken die de waarheid verdraaien, van kettersche menschen, die verworpen moeten worden na de eerste en tweede vermaning, van hen, die een ander evangelie prediken en daarom door den apostel met een anathema worden getroffen.

Van de dwaalleers worden sommigen, zooals Hymeneus en Filetus, met name genoemd.

En hoe kras Paulus ook tegen de dwaling optrad, zij werkten niettemin door.

Uit de Johanneische geschriften blijkt, dat zij steeds gevaarlijker werd.

Johannes achtte het zelfs noodig te waarschuwen: „Indien iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis en zegt tot hem niet: zijt gegroet.“

In de Openbaring van Johannes spreekt de verheerlijkte Christus van de Nicolaïeten en Balaämielen.

En zoo is er veel meer.

In heel de brieflitteratuur van het Nieuwe Testament wordt tegen dwaling en ketterij gestreden. Nergens wordt de leer als iets bijkomstigs voorgesteld, ten eenenmale ondergeschikt aan het leven. Maar met alle kracht wordt aangedrongen op het bewaren van de gezonde leer.

Evenmin als er een gezonde leer kan bestaan zonder een gezond leven, kan er ook sprake zijn

van een gezond leven zonder een gezonde leer.

Wie daaraan tomt, verstaat zijn Nieuwe Testament niet.

Niet alleen echter kunnen wij uit dit alles leeren, hoe angstig wij voor de zuiverheid der belijdenis hebben te waken, maar wij vernemen hieruit ook, hoe vroeg de christelijke gemeente door dwaling werd verontrust.

En wie zou hierom aan het soliede van de apostolische basis, waarop de christelijke kerken waren gebouwd, durven twifelen?

Letten we nu ook eens op onze vaderlandsche kerkgeschiedenis.

Om een rond jaartal te noemen, kunnen wij aannemen, dat het Calvinisme hier te lande omstreeks 1570 goed wortel had geschoten en het kerkelijk leven had doortrokken.

En 1610 was het sterfjaar van Arminius, de vader der Remonstranten.

Al weer hetzelfde jaamere verschijnsel: nog geen veertig jaren!

Nog geen dertig zelfs!

Wel waren er velen, die zich en anderen trachtten diets te maken, dat het hier een verschil in belijdenis gold zó luttel, dat het niet de geringste strijd waard was.

Maar hoe heeft de uitkomst het bewijs geleverd van het tegendeel!

En het schisma, dat daardoor werd veroorzaakt, was belangrijk grooter, dan dat van nu.

Niet alleen kwantitatief, maar naar wij hopen ook kwalitatief.

Want het is onze vurige wensch, dat het verkeerde beginsel, in de schismatische richting van thans gehuldigd, in haar doorwerking nog worde gestuit.

Gewapend met het glas der geschiedenis, ziet het oog de werkelijkheid van thans minder donker dan anders het geval is.

Het wordt zelfs iets wonderlijks in onze oogen, dat onze kerken zoo lang voor afwijking in de belijdenis gespaard zijn gebleven.

Dat is waarlijk iets zeer bijzonders!

En dat de dwaling nog schier in haar opkomen mocht worden onderkend, geeft mede reden tot dank.

Men meene nu echter niet, dat alle gevaar is geweken.

De geschiedenis van 's Heeren kerk roept het ons toe: de dwaling bedreigt het kerkelijk leven altijd.

Het kan zijn, dat een dwaling niet grondig genoeg wordt uitgezuiverd.

Het kan ook zijn — en dat gebeurt heel dikwijls! — dat een tegenovergestelde dwaling opduikt. In de apostolische eeuw vond de werkelijkheid der Judenten haar antipode in het autinomisisme der Nicolaïeten.

Het kan eveneens zijn, dat nieuwe dwalingen over den muur onzer kerken willen klimmen.

De tijd van betrekkelijke onbezorgdheid is voorbij.

De waakzaamheid dient verscherpt.

De positie van hen, die hierop wijzen, is verre van aangenaam.

Zij schijnen zoo streng en zoo scherp.

Men moest eens weten, hoezeer ook hun ziel naar den vrede haakt, hoe gaarne ook zij het anders zouden wenschen.

Maar door het Godsbestel geleerd, durven zij dit niet hopen.

Nog minder zouden zij met een ijdele hoop de gemeente des Heeren durven vleien.

Juist omdat zij merken op het Godsbestuur met Zijn kerk gaat hun strijd nooit tegen personen, maar uitsluitend tegen wat personen leeren in afwijking van de Schrift.

Om Sions wil mogen zij niet zwijgen en om Jeruzalems wil mogen zij niet stil zijn.

Het is wel een ernstige boodschap: de veertig jaren zijn om!

Evenwel, lieflijk is de boodschap tot de biddende en wakende gemeente van onzen Heere Jezus Christus: o Sion, uw God is Koning!

Door de Synode der Ned. Herv. Kerk werd tot kerkelijk hoogleraar te Utrecht in de vakature-Slotemaker de Bruine benoemd Dr M. van Rhijn.

Ofschoon hij niet een onzer geestverwanten is, erkennen wij toch gaarne zijn wetenschappelijke kwaliteiten. Naar ons oordeel heeft hij deze benoeming ten volle verdiend.

Van de Nieuw-testamentische vraagstukken is hij geheel op de hoogte, terwijl hij bovendien zich een uitmendend kenner van kerk- en dogmageschiedenis toonde.

Daarbij komt nog, dat hij zich met zijn studie veelal — ik zeg niet in de neutrale — maar in de met ons gemeenschappelijke zone bewoog, waardoor wij zijn arbeid des te beter konden waarderen.

Onder de journalistieke kausberekeningen, welke aan zijn benoeming voorafgingen, vonden wij op zijn debet vermeld, dat hij een geprononceerde figur is.

Een merkwaardig teeken van dezen tijd!

Wie in praktische kwesties een eigen, besliste meening er op nahoudt, schijnt in gevallen als deze minder begeerlijk dan iemand, die of geen eigen opinie heeft of deze voor zich houdt.

Blijkbaar zien velen zulke plaatsjes bij voorkeur ingenomen door kleurloozen of marionetten.

Ook op ander gebied doen deze overwegingen meer en meer opgeld.

Geen verleden te hebben, een schoone lei te kunnen toonen, geldt in menig opzicht als een aanbeveling.

Zelfs voor ministeriële portefeuilles.

De mannen, die met een staat van dienst voor den dag kunnen komen, worden meer dan eens op stal gezet.

Dat dit de kracht van vele staatkundige, maatschappelijke en wetenschappelijke lichamen noodzakelijk moet yerswakken, behoeft geen betoog.

De slappe figuren komen op de verantwoordelijke posten te staan.

Tot onberekenbare schade van de samenleving.

Zijn er niet, die zich met opzet over brandende kwesties niet uitlaten, opdat dit een eventuele promotie niet in den weg sta?

Het ware te wenschen, dat men het heillooze hier van ging inzien.

Het is een euvel van onzen tijd, waarop onvoorwaardelijk het brandmerk dient gedrukt.

Dan — dit „debet“ heeft de benoeming van Dr van Rhijn niet kunnen verhinderen.

Moge hij, nu hij zich geheel aan de wetenschap kan wijden, ons met menige studie uit de gemeenschappelijke zone verrijken.

Deze vorm van samenwerking kan ons niet anders dan welkom zijn.

— Gebrekkige kerkelijke rechtspraak.

Neen, 't gaat nu niet over Assen.

Maar over de Ned. Herv. Kerk.

Wij spreken hierin ons eigen oordeel niet uit.

Maar het oordeel van een Hervormd Synod lid.

Men herinnert zich wel, hoe er in onze kringen bij de kwestie-Geelkerken een pleidooi is gevoerd om ons kerkelijk recht meer in overeenstemming te brengen met het wereldlijk recht en hoe wij daar tegen opkwamen.

„De Nederlander“ echter vond de grieven tegen ons kerkelijk recht ten volle gemotiveerd en stoffte er op, dat tegen de rechtspraak in de Herv. Kerk zulke grieven niet konden worden ingebracht.

Daar — zoo heette het ongeveer — was het puik in orde.

Op de Haagsche Synode werden evenwel andere stemmen gehoord.

Dr Niemeijer stelde wijziging in de rechtspraak voor. Die was volgens hem zoo gebrekkig, dat hij het overbodig achtte voorbeelden er voor bij te brengen. Ten laatste kwam hij met het voorstel, dat een commissie deze zaak zou onderzoeken.

Het werd met 10 tegen 9 stemmen verworpen.

Hoe het lot van dit voorstel geweest zou zijn, indien niet prof. Haitjema zijn taktischen zet van een reorganisatie-voorstel, dat tevens deze materie in zich opnam, had gedaan, kan moeilijk berokkend.

In elk geval blijkt hieruit wel, dat toch niet ieder over de rechtspraak in de Herv. Kerk tevreden is.

Die ontevredenheid kwam zelfs niet van de voorstanders der Dordtsche Kerkenorde, maar van hen, die er geen bezwaar tegen hebben, dat reglementen de kerkenorde vervangen.

De inneming van „De Nederlander“ in onze kerkelijke aangelegenheden wordt op die manier heel ongezocht wel een beetje in het zonnetje gezet.

— Saalborn over het tooneel.

Nog altijd zijn er, die meenen, dat het hedendaagsche tooneel kunst geeft en dat er een opvoedende kracht van uitgaat.

Wij hebben al eens meer uitspraken van vokalen uit de tooneelwereld aangehaald, die een tegenovergesteld geluid deden hooren.

Onlangs kwam er in het „Handelsblad“ een interview met Saalborn, een bekend tooneelspeler en thans leider van een tooneelgezelschap voor.

Ook diens meening laat aan duidelijkheid niets te wenschen over.

Men hoore.

„Zeker, het zijneigenaardige tijden, die wij be-

leven. Tijden van surrogaat. De pagekoppes zijn gekomen in de plaats van vlechten, wrongen en knopen. De radio vervangt de muziek. En de dans, de dans, zooals die tegenwoordig wordt beoefend tot in het kleinste gehucht van ons land, met een geraffineerdheid, waar je gewoonweg paf van staat en die je tot de uiterste verbazing brengt, die dans is het surrogaat van de liefde. In deze tijden, die wij maar moeten accepteren als overgang naar iets beters, iets waardigers, moet men op het tooneel geen probleemstellingen brengen. Van hen, die den heelen middag zich te buiten hebben gegaan aan Charlestone, jazz, blues, shimmy, trott, step en hoe dat moderne bewegen allemaal wel wordt geheeten; van al die verwoorde, hartstochtelijke dansers en schuivers kan men niet verwachten, dat zij enkele uren later hun aandacht volkomen zullen bepalen bij Goethe's Faust of bij diens Iphigenie. Zulken moet men amusementskunst voorzetten. Dat heeft de ervaring van de laatste jaren wel degelijk geleerd.“

Precies hetzelfde beweerden wij vroeger.

Het hedendaagsche tooneel, zoo schreven we, brengt geen waarachtige kunst.

Kan het niet brengen.

Want het publiek verlangt amusement.

Ook opvoedkundige waarde schrijft Saalborn aan het tooneel niet toe.

„Ook de plaats, die het theater inneemt, ook de roeping welke het tooneel had te vervullen, is veranderd. De opvoedende kracht gaat tegenwoordig uit van de volksuniversiteiten, van de cursussen, door verschillende vereenigingen georganiseerd. In den schouwburg zoekt men slechts ontspanning, van het theater verwacht men op het oogenblik alleen het bekende.“

Zoo spreekt een onverdacht getuige.

Natuurlijk hebben wij als Gereformeerden onze eigen gedachten over den aard van het geboden amusement, dat door en door wereldsch is en waardoor geen christen zich mag laten vervroolijken.

— De arme fantast.

Voor veertien dagen dreven we een beetje den spot met de fantasieën, door een medewerker in het „Handelsblad“ geplaatst.

Deze „Gereformeerde“ medewerker fantaseert nu, dat wij om zijn stukje „heel boos“ zijn geweest.

Het schijnt een eigenaardigheid van dezen man te zijn, dat hij de menschen in zijn verbeelding gaarne „boos“ ziet.

Een poosje geleden beweerde hij ook al zoo iets van Prof. Obbink en indien ik mij niet vergis, heeft hij ons al eens vroeger zóó voor zich getrokken.

Wij het „Handelsblad“ werkelijk schrijvers „boos“ hebben, dan zou het als eerste voorwaarde moeten zorgen zich medewerkers aan te schaffen, die men au sérieux kan nemen.

En misschien gelukt het ook dan nog niet.

Dezelfde medewerker fantaseert o.m. nog dit, dat wij naar het schijnt de konsekwenties van onze eigen opmerkingen niet aandurven.

Ook hier ontgaat hem weer het verschil tusschen fantasie en werkelijkheid.

Wat wij niet aandurven is de konsekwentie van wat de man naar aanleiding van onze opmerkingen fantaseert.

Wij kunnen het waarlijk niet helpen, dat hij bij ons schrijven over de kerkelijke goederen alleen Zandvoort voor zich zag.

Wij gelooven ook niet, dat hij door nadere inlichtingen (gesteld al, dat wij die aan een anoniem, iemand, die zoo weinig de konsekwentie van zijn schrijven aandurft, dat hij zijn naam verzwijgt, zouden willen geven) te genezen is.

Hoe denkt het „Handelsblad“ over een sanatorium voor arme fantasien?

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De betekenis van den H. Doop.

Uit allerlei vragen, die voor en na bij me inkomen, blijkt, hoeveel de gedachten onder ons bezig zijn met de betekenis van den H. Doop. En dan niet enkel in het afgetrokken, maar ook praktisch: niet alleen uit begeerte om met de leer aangaande den Doop in het reine te komen, maar ook uit drang om recht te verstaan, hoe men met eigen Doop en met den Doop zijner kinderen werkzaam moet zijn voor God, m.a.w. wat men er aan heeft.

Een verblijdend verschijnsel. Want in Woord en Sacrament is het Verbond der genade de grondslag niet alleen voor ons kerkelijk leven, maar ook voor ons persoonlijk geloofsleven; en beide zullen gezonder, krachtiger en vruchtbaarder zijn, naarmate we ons daarvan meer bewust worden.

Dat daarnaast nu uit de vragen, die gedaan worden, gedurig blijkt, hoe het bij velen onder ons nog althans aan helderheid van inzicht en vastheid van gang ontbreekt, is niet te verwonderen, en mag niet moedeeloos maken.

De leer des Verbonds was tot voor betrekkelijk korten tijd, niet alleen in de beschouwende kennis, maar ook en vooral in de levenspraktijk, zóó op den achtergrond geraakt, en zo eischt daarbij zóó

veel bedachtzame onderscheiding, dat de schade, die eeuwen in dit opzicht aanrichtten, wel niet in enkele tientallen van jaren is te herstellen.

Daarom verdriet het me niet, een onzer lezers een kort bescheid te geven op een vraag aangaande den H. Doop.

Doch op dat „kort“ moet ik daarbij dan wel veel nadruk leggen.

Want uit den aard der zaak zou een breedvoerige en eenigszins volledige beantwoording heel wat meer ruimte vragen dan waarover een rubriek in een periodiek als het onze de beschikking heeft.

Voor breeder onderzoek verwijs ik daarom reeds bij voorbaat naar de schoone en grondige uiteenzetting van de leer aangaande den H. Doop van Dr A. Kuyper Sr in zijn „E Voto Dordraceno“.

Doch nu dan de vraag.

Ze geldt niets minder dan „de preciese betekenis van den Doop, vooral in verband met hen, die afdwalen, hoewel ze tot het Verbond behooren“.

De toelichting waarvan ze vergezeld gaat, verduidelijkt haar bedoeling in de volgende vragen: „Mag men een geloovige, die bekommerd is over een afgedwaald kind, troosten met de stellige verzekering, dat God, zoo hij in vol vertrouwen op Gods belofte, vergezeld door den Doop, en daárop pleitend, voor zijn kind blijft bidden, hem stellig verhooren zal?“ — „Is het woord van Ambrosius tot Monica: „Een kind van zooveel geboden kan niet verloren gaan“, juist?“ — „Of is de Doop alleen een verzegeling van het heil in Christus, op conditie van geloof?“ — „Indien dit laatste, wat voor zekerheid geeft dan de Doop betreffende de zaligheid, en zou daarmee de zaligheid van een kind des Verbonds niet gelegd worden in zijn eigen handen?“

Deze onder-vragen breng ik bij m'n antwoord terug tot de hoofdvraag; ook omdat afzonderlijke beantwoording ervan teveel ruimte zou eischen.

En om dezelfde reden ga ik ook die hoofdvraag niet beantwoorden in breed betoog.

Ik bepaal me tot het los naast elkander zetten van enkele gedachten aangaande den Doop en het Verbond der genade, die de hoofdlijnen uitstippelen, waarlangs, naar 'k me vlei, de vrager en met hem onze overige lezers, bij eenig nadenken, hier zelf het gewenschte antwoord zullen kunnen vinden.

Deze leidende gedachten zijn de volgende.

Wat den Doop aangaat: Onze zaligheid ligt niet vast in den Doop. — Schrift (Isaël, Ezau, Judas, Simon de Toovenaar) en ervaring bewijzen het — maar in de eeuwige verkiezing Gods (Rom. 8:29 en 30 e.a. pl.)

De Doop dient, blijkens de Schrift en naar onze eigene belijdenis (H. C. Zondag 25 en 26) dan ook niet, om iemand, onafhankelijk van zijn geloof, van zijn zaligheid te verzekeren, of anders te verzekeren van de zaligheid zijner kinderen, maar, gelijk elk Sacrament, om den geloovigen verzegeling te doen van de afwassching zijner zonden door den Geest en door het bloed van Christus, en daardoor zijn geloof te versterken.

De Doop zonder meer kan ook niemand verzekeren van zijn reiniging van zonde, en daarmee van zijn zaligheid, wijl men daarvan alléén (inwendig) verzekerd worden kan in den weg des geloofs.

Gods Woord verbindt de zaligheid dan ook nooit aan den Doop, maar aan het geloof in den Heere Jezus Christus.

Men kan en mag daarom niemand verzekeren, dat hij zalig worden zal, enkel en alleen op grond van zijn Doop, en mag evenmin ouders, als waarvan vrager sprak, verzekeren, dat hun afgedwaald kind, wijl het immers gedoopt is, stellig tot bekeering zal komen en behouden worden.

Ergoer nog zou doen, wie de zekerheid van de behoudenis van een kind zou afhankelijk stellen van de geloovige voorbede zijner ouders op grond van zijn Doop. Hij zou of die voorbede gelve een zaligmakende kracht toekennen, of anders althans de waarde van den Doop voor het kind afhankelijk daarvan maken.

Het woord van Ambrosius tot Monica had slechts in zooverre recht, als de kerkvader daarbij, uit de door den Heiligen Geest in Monica's hart gewerkte buitengewone en volhardende gehedswerkzaamheid, mocht besluiten tot het voornemen Gods om haar Augustinus tot geloof en bekeering te brengen.

Aan deze reeks van gedachten over den Doop, voeg ik nu toe de volgende aangaande het Verbond der genade, waarvan de Doop een teeken en zegel is.

Dit Verbond der genade heeft twee zijden.

Een verborgene, die de Heere onze God alléén ziet, en een uitwendig waarneembare die wij zien.

Naar de eerste omvat het alléén Gods verkorenen in Christus en die alle.

Naar de tweede omvat het de geloovigen en heel hun zaad.

Het is met het Verbond als met de kerk, waartoe, zooals God haar ziet, alléén de geloovigen behooren, doch die in haar zichtbare gestalte nooit uit enkel geloovigen bestaat.

Gelijk de kerk, in haar zichtbare openbaring,

behalve op die niet g omvat ook bond der wat enkel is (Gal. 4: 1)

Het Ver verzekert van te vor evenmin ren behou

Het teek zeide, wel ligt, maar al wat in.

Zoolang die reden en moete kinderen g

Aan de mogen ze der Dords en ook vo

len, nog a beelden al dat het Ve

hun geen deren zich eeniger tij

komen

Staan o en zóó st

ligt hierin gerustheid

tegen zorg alle ouder

kinderen.

V.

Tegen d

ben we o

lezen. Dez

„Diconaa

hand van

de inleid

van Prof.

stelling te

Aantva

hoofdstu

Vooral

„onze“ G

per en B

ste hoof

teleurstel

Haitjema

Teleurst

Is Kar

iets van

bevestig

der Duit

steeds te

gen? Nee

dier Dul

beste lee

sche un

eenige p

macher

deering,

waard. V

doch na

per de t

standpun

grootme

wachten

achten, t

gezegd z

Zijn grie

een „ve

Maar di

het hoof

eens nali